

§ 12

Teknisk upprustning av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16. Utredningsbeslut

Dnr 2.2/4019/2021

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. Kulturnämnden ger kulturförvaltningen i uppdrag att av fastighetsnämnden beställa framtagande av handlingar för projekt Teknisk upprustning Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, som underlag till ett kommande inriktningsbeslut, med en bedömd utredningsutgift upp till 4 mnkr.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2022-03-18.

Sammanfattning

Fastigheten Spelbomskan 16 består av Stadsbiblioteket och de intilliggande basarerna utmed Sveavägen. Stockholms Stadsbibliotek invigdes 1928 och ansågs då vara ett mycket modernt bibliotek. Stadsbiblioteket och basarerna har länge haft ett eftersatt underhåll. I syfte att säkerställa fastighetens drift har ett genomförandebeslut i kommunfullmäktige (2019-12-16 KS2019/1120) fattats att under en femårsperiod åtgärda det eftersatta och en del av det löpande underhållet, till en total investeringsutgift om 260 mnkr inklusive basarerna utmed Sveavägen. Detta underhållsarbete har påbörjats och pågått sedan hösten 2020 och beräknas vara färdigställt januari 2024.

Under projektering i pågående projekt (KS2019/1120) har Stadsbibliotekets skick undersökts ytterligare. Det har då konstaterats att de tekniska installationerna (el-, spill-, dag-, tappvatten- samt värmesystem) har uppnått sin tekniska livslängd. En större teknisk upprustning av Stadsbiblioteket behöver utredas. Om ingen åtgärd vidtas riskerar biblioteket drabbas av akut driftstopp samt att vissa delar behöver tas ur bruk och göras strömlösa. Terrasserna upplevs idag som en otrygg miljö och åtgärder för att terrasserna ska upplevas som trygga ses över. Verksamhetens behov, och förutsättningarna för att möta dessa, behöver utredas. Utredningar som underlag för kommande inriktningsbeslut bedöms till cirka 4 mnkr vilket kommer att finansieras inom fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan för år 2022.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande:

Det är naturligtvis välkommet och nödvändigt att det nu äntligen skjuts till extra medel för att åtgärda de tekniska installationer som har uppnått sin tekniska livslängd. Det är en förutsättning för att biblioteket inte ska drabbas av akut driftstopp.

I ärendet nämns även att det finns ett behov av att verksamhetsanpassa de publika ytorna för att få en byggnad som är bättre anpassade till de behov dagens stockholmare ställer på verksamheten. Det är utmärkt att även verksamhetsanpassning är en fråga som lyfts i ärendet – men det är också en fråga som kommer att kräva mer än den nuvarande majoriteten har varit beredda att tillstå.

Runt om i Europa investerar man i de mötesplatser som biblioteken utgör. I Helsingfors, Oslo, Wien och Amsterdam har det byggts och planerats för nya stadsbibliotek som utgör viktiga samlingsplatser för bildning, debatt och upplevelser. I Stockholm har den nuvarande grönbå majoriteten valt en annan väg.

Efter mycket prat och lite verkstad under två tidigare borgerligt styrda mandatperioder tog den förra rödgrönrosa majoriteten fram underlag och inriktningsbeslut för en renovering och en verksamhetsanpassning av lokalerna. Den nuvarande majoriteten la återigen detta på is och omvandlade planerna till minsta möjliga nödvändiga underhållsrenovering som inte ens den visat sig vara tillräcklig. Den större andelen av budgeten för denna underhållsrenovering har dessutom lagts på basarerna, de basarer som kunde ha blivit efterlängtade nya utrymmen för biblioteket, helt i enlighet med Asplunds ursprungliga plan, men som den nuvarande majoriteten beslutade skulle fortsätta hyras ut till detaljhandel. Vilket alltså innebär att den större delen av kostnaden för underhållsrenoveringen inte över huvud taget kommer själva biblioteket till del.

Att rusta kulturhistoriska byggnader till en modern användning kostar engagemang och pengar. Vi påpekade tidigt att den minimala renovering skulle komma att föranleda ytterligare upprustningar inom en snar framtid, vilket riskerar ineffektivitet både vad gäller verksamhet och ekonomi. Vi lyfte redan då att de tekniska installationerna är utjänta och det vore att föredra att nödvändiga

investeringar görs samordnat och effektivt. Nu cirka tre år senare har våra farhågor blivit en verklighet. Det är beklagligt att den grönbåa majoriteten snålar med medel för ett av stadens viktigaste kulturcenter.

Det vore mycket efterlängtad med ny översyn av de behov som de facto finns av till exempel bättre och större ytor för barnverksamheten och programverksamheten – för att nämna några konkreta exempel. Behovet av att lära och läsa i lugn och ro kan inte alltid samsas med behov av upplevelser och samtal kring litteratur och andra ämnen. Ett exempel på det är att rotundan idag används som scen för alla större program och evenemang – för både barn och vuxna - samtidigt som den är en del av det öppna biblioteket. Därför behövs en yta för allt från demokratitorg till litterära föreläsningar och barnteateruppföranden. Biblioteket som mötesplats behöver en större flexibel yta med läsplatser kombinerat med café och närhet till scen. Den digitala tekniken ställer också helt nya krav på lokalerna. Det handlar om allt från logistik och självbetjäningssystem till nedladdning av e-medier och andra tjänster. Den digitala tekniken behöver integreras och tillgängliggöras i det fysiska rummet. Ett bibliotek som inte tillåts utvecklas riskerar att bli ett museum. Särskilt tydligt kommer det att vara i förhållande till de prioriterade målgrupperna för bibliotekets verksamhet. Idag finns inom byggnaden stora brister avseende tillgänglighet. Byggnaden behöver anpassas för att uppnå moderna krav på tillgänglighet, så att besökare med funktionsvariation inte stängs ute. Alla ska ha rätt att kunna förflytta sig, vistas i och använda hela Stockholms stadsbibliotek.

Att få till stånd en modern verksamhetsutveckling och samtidigt bevara den kulturhistoriskt unika miljön, är av central vikt för utvecklingen av stadsbiblioteket.

Ersättaryttrande

Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).